

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023
		30.11.2023 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 1-16

«БЕКІТЕМІН»

Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ
ұлттық өнер академиясы
Қабылдау комиссиясының төрағасы
_____ А.Жудебаев
(Ғылыми кеңестің 30.04.2025 жылғы
отырысының №10 хаттама шешімі)

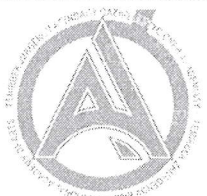

7M02158 - «СӘНДІК ӨНЕР»

7M02188 - «СӘНДІК ӨНЕР»

**БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША
МАГИСТРАТУРАҒА
ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Алматы, 2025

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023
		30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 2-16

1.ӘЗІРЛЕНДІ

Беристенов Ж.Т. философия ғылымдарының кандидаты, ЖАК профессоры.
Базарбаева Р.Е. ЖАК профессоры.

2. ТАЛҚЫЛАНДЫ

«Сәндік өнер» кафедрасының отырысы

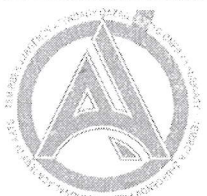
Хаттама № 9 « 01 » 04 2025ж.

«Сәндік өнер» кафедрасының меңгерушісі А.С.Талдыбаева

3.КЕЛІСІЛДІ

Ғылыми жұмыстар жөніндегі проректор Қ.З.Халықов

Ғылыми кадрларды даярлау бөлімінің басшысы Кульшанова А.А.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023
		30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 3-16

Магистратура бойынша қабылдау емтиханының бағдарламасы жоғары білім берудің осыған дейінгі деңгейі (бакалавриат) бағдарламасының көлеміне сай құрастырылған.

«Сәндік өнер» білім беру бағдарламасы магистратураға қабылдау келесі бағыттар бойынша білім алғандарға рұқсат етіледі:

5B041300 – «Кескіндеме» («Станоктік кескіндеме»)

5B041300 – «Кескіндеме»

(«Монументалды кескіндеме»)

6B02135 – «Кескіндеме» («Станоктік кескіндеме»)

6B02136- «Кескіндеме» («Станоктік кескіндеме»)

6B02136- «Кескіндеме» («Монументалды кескіндеме»)

6B02185 - «Кескіндеме» («Станокті кескіндеме, Монументалды кескіндеме»)

5B041500 – «Мүсін»

6B02186- «Мүсін»

5B041400 – «Графика»

6B02187 – «Графика» («Кітап графикасы»)

5B042100 – «Дизайн»

5B042000 – «Сәулет өнері»

6B02190 – «Дизайн» («Саулеттік дизайн») («Графикалық дизайн»)

(«Ландшафттық дизайн») («Өнеркәсіптік дизайн»)

6B02197 – «Мода, дизайн» («Мода и дизайн костюма»)

6B02190 – «Мода, дизайн» («Дизайн»)

6B02197 – «Сән және дизайн» («Театр және кино костюмінің дизайн»)

6B02193 - «Сахна костюмі»

6B02189 – «Сән және дизайн»

5B041000 – «Сценография»

5B010700 – «Бейнелеу өнері және сызу»

5B040600 – «Анимация»

Артықшылық беріледі:

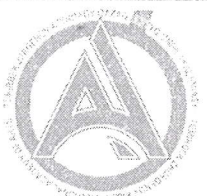
- Бейін бойынша кәсіби немесе ғылыми-педагогикалық жұмыс тәжірибесі бар тұлғаларға;

- Бейіні бойынша ғылыми жарияланымдары бар, ғылыми-зерттеу жұмыстары конкурстарының жүлдегерлері мен лауреаттарына;

- Бейін бойынша маңызды шығармашылық жобалардың авторларына, халықаралық және республикалық шығармашылық конкурстардың жүлдегерлері мен лауреаттарына;

- Шетел тілін еркін немесе жоғары деңгейде меңгерген тұлғаларға.

Бейіндік бағыттағы магистратураға жолдама бейіні бойынша 10 жылдан астам жұмыс өтілі бар, сондай-ақ олардың басшылығымен түрлі наградалары, іске асырылған арт-жобалары бар мамандардан құжаттар

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023 30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 4-16

қабылданады.

7М02188 - «СӘНДІК ӨНЕР» БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫНА ОҚУҒА ТҮСУШІЛЕРГЕ ҚОЙЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ТАЛАПТАР

1. Магистратураға түсушінің:

Түсінігі болу керек:

- өзінің болашақ мамандығының мәні мен әлеуметтік маңызы, қызметінің нақты саласына нықтайтын пәндердің маңызы, олардың бір тұтас білім жүйесіндегі өзара байланысы, креативті индустриялардың ерекшеліктері, шығармашылық жұмысты жобалап іске асыру туралы;
- бейнелеу өнері тарихының мазмұны туралы,
- композицияның негізгі заңдылықтары туралы,
- түс теориясы туралы,
- ғылымның дамуындағы негізгі кезеңдердің негізгі жетістіктері және оқыту әдістемесі туралы білімге ие болуы керек.

Білуі керек:

- ғылымның жалпы мазмұны және даму кезеңдерінің негізгі жетістіктері мен оқыту әдістері туралы түсініктерінің болуы;

- шығарманы талдап, түсіндіріп және маңызды аспектілерге назар аударуы;

- әртүрлі тарихи дәуірде көрінетін өнердің, көркем шығармашылықтың ғылыми, философиялық, мәдениеттанулық жән еидеологиялық негіздерді;

Түсіну керек:

-Ұлттық өнер тарихын бағалаудың әртүрлілігін, дәйекті мәліметтер арқылы өз көзқарастарын тұжырымдауды;

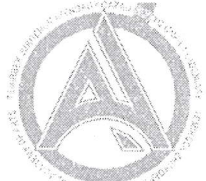
-дәстүрлі және заманауи техникаларды, материалдар мен құралдарды қолдана отырып, өнердің әртүрлі түрлерімен жанрларында бейнелер жасаудың жалпы заңдары мен әдістерін.

Меңгеру керек:

- кәсіби қызметтің жалпы методологиясымен кәсіби шығармашылықты дамытуды;
- жаңа техникалық құралдар, Интернетке қосылу әрдайым жұмыс істеу және оқу қабілетіне ие болу;
- Ғылыми аппараттың көркем және ғылыми жүйесін құра алуы;
- Заманауи техникамен жұмыс істеу дағдыларын меңгеру, кәсіби қызмет саласында нанатехнологияларды қолдана білу.

Құзіретті болу керек:

- заманауи технология саласын меңгеруде;
- заманай бейнелеу өнерінің жаңа стильдік бағыттары мәселерінінде
- Өнер тарихының жүргізіліп жатқан эксперименттерін дәлелдеу мүмкіндігінде;

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	30.11.2023 ж.
		Бет. 5-16

- ғылыми зерттеулерге талдау жасау мүмкіндігі. Автордың өз позициясын қорғай білуінде.

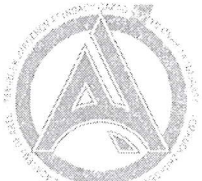
2. Қабылдау емтиханына

«Магистратурамен PhD докторантураға қабылдау туралы Ережеге» сәйкес келесі емтихан түрлері кіреді:

- жазбаша эссе (ғылыми-педагогикалық бағыт);
- коллоквиум (бейіндік бағыт);
- реферат қорғау. Реферат базалық пәндер кешені негізде құрылынып ұсынылған тақырыптардың бірі немесе түсушінің еркін тақырыбы бойынша алдын ала орындалады.

II. ЭССЕ ТАҚЫРЫПТАРЫ(ғылыми-педагогикалық бағыт)

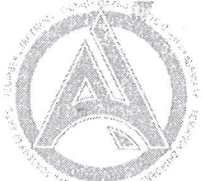
1. Қазақ ою өрнектері мәдени феномен ретінде
2. Ежелгі Сақтар өнерінің дүниетанымдық қыры
3. Ұлттық сәндік қолданбалы өнеріндегі дәстүр мен жаңашылдық
4. Тәуелсіз Қазақстанның сәндік өнеріндегі ұлттық ізденістер (көркем тоқыма, көркем керамика, зергерлік бұйымдар жасау)
5. Қазақстан сәндік қолданбалы өнерінің көркемдік даму бағыттары
6. Сәндік қолданбалы өнердегі ұлттық ерекшелік
7. Сәндік қолданбалы өнердегі шығармашылық мектеп қалыптастыру мәселесі
8. Ұлттық сананы қалыптастырудағы дәстүрлі көркемөнердің орыны
9. Тәуелсіз Қазақстан сәндік қолданбалы өнеріндегі жастар шығармашылығы
10. Сәндік қолданбалы өнерді дамытудағы заманауи цифрлық технологияның мүмкіндіктері
11. Ежелгі сақ өнерін дамытудағы ізденістердің мәні
12. Қазақ зергерлік өнерінің ұлттық ерекшелігі
13. Ою мен рәміздердің сәндік өнерде қолдану рөлі
14. Қазақ әскери өнерінің көркем рәміздік белгілері
15. Қазақ сәндік өнерінің ерекшеліктері және оның заманауи дизайндағы қолданылуы.
16. Ұлттық көркем киіз өнеріндегі стилдік ізденістер
17. Қазақ сәндік өнеріндегі ши өнерінің қазіргі дамуы
18. Қазақ ою-өрнегінің семантикалық мазмұны
19. Шығарманың көркемдік мәнерлілігі үшін түс схемасындағы шығармашылық композициялар
20. Сәндік қолданбалы өнерді дамытудағы инновациялық тәсілдер
21. Ұлттық болмыс пен заманауи бағыт: Дизайнда қазақ өрнегін қолдану тәжірибесі
22. Инновация мен дәстүр тоғысы: Қолөнерді дамытудағы жаңа мүмкіндіктер

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023
		30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 6-16

23. Ою-өрнек пен рәміздердің көркем мағынасы
24. Сақ мұрасы – қазіргі өнерге серпін: Көне бейнелер мен бүгінгі шығармашылық ізденістер
25. Цифрлық дәуір және ұлттық қолөнер: Технология мен дәстүрдің тоғысы
26. Жастар және ұлттық өнер: Жаңашыл буынның қолданбалы өнерге қосқан үлесі
27. Көне өнер – жаңа сана: Дәстүрлі көркемөнердің ұлт тәрбиесіндегі рөлі
28. Мектептен өнерге дейін: Қолөнерде шығармашылық бағыт қалыптастыру жолдары
29. Ұлттық өрнек – рухани негіз: Қазақ қолданбалы өнеріндегі ерекшелік феномені
30. Сақтар мұрасы – қазақтың тарихи жады
31. Ою-өрнек – ұлттың рухани коды

Ұсынылған әдебиеттер тізімі

1. Моран А. История декоративно-прикладного искусства. М., 1982.
2. Орнамент всех времен и стилей. В2-хт. М.: арт-Родник, 2002.
3. Федоров-Давыдов Г.А. Искусство кочевникови Золотая роды. М.: Искусство, 1976
4. Байжигитов Б.К. Бейнелеу өнеріндегі философиялық проблемалар. Алматы; ғылым, 1988
5. Козлов В.Н. «Основы художественного оформления текстильных изделий» Учебник дл ВУЗов, Москва, Легкая и пищевая промышленность 1981
6. Козлова Т.В. Культура современного костюма. М., 1977.
7. Маргулан А., «Казахское Декоративно-Прикладное искусствотом I, II, III»
8. Акишев К., «Древнее золото Казахстана», Алматы: өнер, 1993
9. Ибраева К.Т., «Казахский орнамент», Алматы: өнер, 1994г.
10. Соколова Т. Орнамент-почерк эпохи. Л., 1972.
11. Соколов А.Н. Теория стилей. М., 1968.
12. Прусс И. Е. Западно европейское искусство XVII века. Москва; Дрезден, 1974.
13. Каган М.С. О прикладном искусстве, Л., 1961.
14. Герчук Ю. Что такое орнамент-Декоративное искусство, 1978, 1, с. 29-31.
15. Аксенова, А.С. История искусств. Просто важно. Стили, направления и течения [Текст] / Алина Сергеевна Аксенова.- М.: Эксмо, 2020.- 208 с.
16. Әнесова, Ү. Әлемнің тілдік бейнесіндегі символдар жүйесі [Мәтін] / Ү. Әнесова.- Алматы: Қазақ тілі, 2019.- 232 б.
17. Тохтабаева, Ш.Ж. Этнокоды в декоративно-прикладном искусстве казахов [Текст] / Ш.Ж. Тохтабаева.- Алматы: Ғылым ордасы, 2017.- 124 с.
18. Казахский традиционный орнамент в современном изобразительном искусстве Казахстана [Текст] / коллективная монография.- Алматы: ИЛИ

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	30.11.2023 ж.
		Бет. 7-16

МОН РК, 2017.- 280 с. CD-ROM

19.Қазақ оюының ғарышы [Мәтін] = Космос казахского орнамента:

Қазақстан бейнелеу өнеріндегі ұлттық ою-өрнек дәстүрі.- Алматы: ОYu art Gallery, 2018.- 200 б.

20. Қожабаев, Е. Қазақ оюлары [Мәтін] = Казахские орнаменты: Тәңіршілік мәдениетінің пиктограммалары және олардың модульдерін заманауи дизайн бойынша үйлестіру тәсілдері / Ерлан Қожабаев.- Алматы: Мектеп, 2015.- 344 б.

21. Рудковский, И.В. Андроновская орнаментика в контексте системообразующихся инвариантов [Текст]: монография / И.В. Рудковский.- Алматы: Институт Археологии Маргулана А.Х., 2013.- 192 с.

22.Ғалымжанов, Ә.С. XX ғасырдың екінші жартысы - XXI ғасырдың басындағы қазақ кескіндемесінің тұжырымдамалық негіздері [Мәтін] / Әсия Саидқызы Ғалымжанов.- Алматы: Нур-Принт, 2019.- 252 б.

23. Вельфлин, Г. Основные понятия истории искусств [Текст]: Проблема эволюции стиля в новом искусстве / Генрих Вельфлин; пер с нем. А.Франковского.- СПб.: Азбука, Азбука-Аттикус, 2019.- 352 с.

II. Пән атауы және олардың негізгі бөлімдері

1.«Бейнелеу өнері тарихымен теориясы» пәні

Көркем шығарманы толық мәнді түйсіне білуге тәрбиелейтін пәндердің бірі—

«Бейнелеу өнерінің тарихы мен теориясы». Себебі өнер тарихы сабағының мақсаты студенттерге бейнелеу өнерінің тарихи және теориялық даму процесі жөнінде тереңірек білім алып, көркем шығарманы талдауға және ол туралы өз пікірін сауатты жеткізе білуге үйрету.

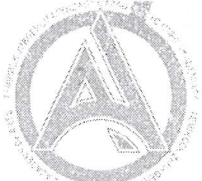
Теориялық мәселелерді талдау барысында сонымен бірге мынадай проблемаларға көңіл бөле отырып, міндеттер қояды:

- бейнелеу өнер (кескіндеме, графика, мүсін өнері) мен бейнесіз, пластикалы-кеңістіктік өнер(қолөнері, дизайн, сәулетөнері), жалпы өнер түрлерінің ажыратылуы мен жіктелуі арасындағы сипаттық айырмашылықтарға мән беру және осы ерекшеліктерді жеке проблема ретінде қарастыра отырып, салыстырмалы талдаулар жасау;

- көркемөнердің синтездік қасиетін ескеру: мәдени құбылыстың ұлттық сипаты, форма мен образдың табиғи үйлесімділігі, уақыт ырғағында шындалып, тарихи бейімделудің негізінде рухани, мәдени, діни, дүниетанымдық және психологиялық, әлеуметтік тәжірибелерге байланысты қалыптасады.

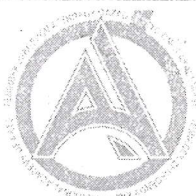
«Бейнелеу өнері тарихы мен теориясы»пәні бойынша емтихан сұрақтары:

1. Есік қорғанынан табылған «Алтын адамның» қазақ руханиятындағы тарихи-мәдени маңызы.

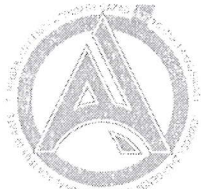
	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ		Ф 017-1.113-2023
	ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ		30.11.2023 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі		Бет. 8-16

2. 1960-жылдардағы Қазақстан суретшілерінің шығармашылығындағы ұлттық стильдік бағыттар мен ізденістер.
3. Кеңестік кезеңдегі Қазақстандағы бейнелеу өнерінің даму ерекшеліктері.
4. Сақтар дәуіріндегі өнердің көркемдік және символикалық ерекшеліктері.
5. Қазақтың ұлттық қолданбалы өнерінің негізгі ерекшеліктері мен көркемдік мәні.
6. Қазақтың дәстүрлі қолөнерінің түрлері және олардың көркемдік ерекшеліктері.
7. XX ғасырдағы қазақтың сәндік-қолданбалы өнерінің даму кезеңдері мен ерекшеліктері.
8. Қазақстан бейнелеу өнеріндегі авангардизм бағытының қалыптасуы және оның көркемдік ерекшеліктері.
9. Тәуелсіз Қазақстан кезеңіндегі көркем өнердің дамуы және қазіргі бағыттары.
10. Қазақтың белгілі Сәндік қолданбалы өнер шеберлерінің шығармашылық жетістіктері.
11. Ежелгі Рим көркемөнерінің тарихи маңызы
12. XX ғасырдағы Батыс Еуропа көркемөнеріндегі стильдік және идеялық ізденістер.
13. Импрессионизм және Постимпрессионизм ағымдарының өнердегі жаңашылдықтары.
14. Ежелгі Грек көркемөнерінің тарихи маңызы мен классикалық өнерге қосқан үлесі.
15. Романтизм мен реализмнің көркемөнерде пайда болуы және олардың айырмашылықтары.
16. Ежелгі Шумер көркемөнерінің рәміздік мазмұны мен рухани маңызы.
17. Ежелгі Египет көркемөнеріндегі рәміздер мен олардың мағынасы.
18. Қазақстанның көркемөнеріндегі модернизм мен постмодернизмнің дамуы
19. Академизм мен классицизмнің көркемөнердегі даму ерекшеліктері
20. Көркемөнердегі стильдер мен ағымдар: пайда болу тарихы мен көркемдік сипаты.
21. Ислам өнерінің қайта өрлеу кезеңі және оның көркемдік жетістіктері.
22. Ежелгі Қытай көркемөнерінің ерекшелігі
23. Қазақ ою-өрнектерінің көркемөнерде қолданылу аясы мен символикалық мағынасы.
24. Батыс Еуропа Қайта өрлеу дәуіріндегі көркемөнер
25. Ежелгі Үнді көркемөнері және оның Ұлы Моголдар кезеңіндегі өнерінің ерекшелігі.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	30.11.2023 ж.
		Бет. 9-16

1. Лободанов, А.П. Семиотика искусства: история и онтология [Текст]: Учебное пособие / А.П. Лободанов. – 2-е изд. – М.: Московский университет, 2013. – 680 с. – (Классический университетский учебник).
2. Моран А. История декоративно-прикладного искусства. М., 1982.
3. Соколов Т.М. Орнамент – почерк эпохи. Л.: Аврора, 1972.
4. Орнамент всех времен и стилей. В2-хт. М.: арт-Родник, 2002.
5. Пювсеев Д. Орнамент кочевых народов // ДИСССР. 1971.8
6. Федоров-Давыдов Г.А. Искусство кочевников. Золотая роды. М.: Искусство, 1976
7. Байжигитов Б.К. Бейнелеу өнеріндегі философиялық проблемалар. Алматы; ғылым, 1988
8. Козлов В.Н. «Основы художественного оформления текстильных изделий» Учебник для ВУЗов, Москва, Легкая и пищевая промышленность 1981
9. Козлова Т.В. Основы художественного проектирования изделий из кожи. М., 1975.
- Козлова Т.В. Культура современного костюма. М., 1977.
10. Козлов В.Н. Моделирование женского платья из ткани с рисунком полос. М., 1961.
11. Маргулан А., «Казахское Декоративно-Прикладное искусство» том I, II, III»
12. Акишев К., «Древнее золото Казахстана», Алматы: өнер, 1993
13. Ибраева К.Т., «Казахский орнамент», Алматы: өнер, 1994г.
14. Прусс И. Е. Западно европейское искусство XVII века. Москва; Дрезден, 1974.
15. Каган М.С. О прикладном искусстве, Л., 1961.
16. Герчук Ю. Что такое орнамент-Декоративное искусство, 1978, 1, с.29-31.
17. Шубников А.В., Кошчик В.А. Симметрия в искусстве. Л., 1972.
18. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. М., 1974.
19. Розенблюм Е. Художник в дизайне. М., 1974.
20. Шугаев В.М. Орнамент на ткани. М., 1969.
21. Борисовский Г.Б. Красота и стандарт. М., 1968.
22. Раппопорт С.Х. Неизобразительные формы в декоративном искусстве. М., 1968

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ		Ф 017-1.113-2023
	ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ		30.11.2023 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі		Бет. 10-16

«Түс теориясы» пәні

Түр-түстің сыры мен қазірде көптеген—физиология, психология, химия, лингвистика және өнертану, тұстану сияқты ғылым салалары айналысуы оның табиғатының күрделілігін көрсетеді. Түр-түстің табиғатын білу, құрамын, эталонын анықтау, қабылдау—барлық салаға, соның ішінде білім беру саласына да қажетті, практикалық маңызы зор проблема.

Сондықтан бұның бәрі түр-түсті ғылымның бүгінгі қол жеткен табыстарына сүйене отырып зерттеп, талдауды қажеттеді.

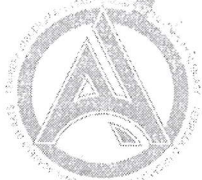
Суретшінің құзырында ғажайып табиғаттың әр түрлі түстік реңін дәл бере алатындай бояулар жоқ. Бірақ кәсіби мамандар түстердің өзара байланысы жөніндегі терең теориялық білімдерді қолдана отырып және көзбен қабылдау ерекшелігіне сүйене отырып, бейнелеудің міндеттерін шешеді. Сондықтан жас суретшінің әр заттың табиғи түсін бере алмауы айқын болады, яғни оның заттың әрбір түсін бейнелеудегі әрекеті мүмкіншілігінің аздығы айқын бола бастайды.

Бұл бағдарлама суретшінің творчестволық және композициялық жұмыстарында тұтастықты қалыптастырады және студенттердің көркем-образды қойын өсіреді, творчестволық ізденістерін дамытады. Оқу кезінде студент көркем-сурет тілдерінің маңызды және негізгі жақтары мен таныса отырып, кескіндік бейнелеу заңдылықтары, композициялық ойлау қабілеті, эмоционалды-қамту жүйесі туралы білім алады.

Жалпы бағдарламаның мақсаты - кескіндемені студенттердің меңгеруі, көркем-суреттік ойының дамуы, өзіндік бейнелеп жазу манерасының пайда болуы, майлы бояу, акварель, темпера, гуашь бояуларының әдіс-тәсілдерін үйренуі, жеткілікті деңгейде білімалуы, болашақта білікті шебер суретші болуына көмектеседі.

«Түс теориясы» пәні бойынша емтихан сұрақтары

1. Ахроматикалық түстер дегеніміз не?
2. Хроматикалық түс дегеніміз не?
3. Монохромды түс дегеніміз не?
4. Түстегі колорит түсінігін қалай түсінесің?
5. «Ұлттық түс» ұғымы нені білдіреді?
6. Діни контексте түстердің қандай мағынасы бар?
7. Қарама-қарсы түстер дегеніміз не?
8. Жақын түстер дегеніміз не?
9. Әр түстің қандай эмоционалдық және мәдени мағынасы бар?
10. Түстер адам психикасына қалай әсер етеді?
11. Монохромды түс және оның шығармаларда қалай қолданылады?
12. Картинадағы көркем образдың қалыптасуындағы түстің ролі қандай?
13. Туыс түстер үндестігі дегеніміз не?

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023
		30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 11-16

14. Қарама қарсы түстердің үйлесуі ерекшелігі қандай?
15. Түстердің психологиялық әсері мен арттерапиялық қасиеттері қандай?
16. Қарама қарсы түстердің қайшылығы дегеніміз не?
17. Әр түс адамның эмоциясына қандай әсер береді?
18. Негізгі түстер (қызыл, көк, сары) неге негізгі деп аталады?
19. Ньютон түстер туралы қандай жаңалық ашты?
20. Түстердің семантикасы қандай мәдени, психологиялық, философиялық негіздерге сүйенеді?
21. Қосымша түстер қалай пайда болады?
22. Адам түсті қалай көреді және қабылдайды?
23. Көркем өнердің дамуында түстерді зерттеудегі ролі қандай?
24. Қарама-қарсы және қосымша түстер ұғымның айырмашылығы қандай?
25. Картинадағы колористілік түсінігі нені білдіреді?

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Омельяненко, Е.В. Цветоведение в колористика [Текст]: Учебное пособие / Е.В. Омельяненко.- 3-е изд., испр. и доп.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2014.- 104 с.-
2. Моллика, П. Теория цвета: Настольный путеводитель: от базовых принципов до практических решений [Текст] / П. Моллика; Пер. с англ. Д.А. Прокофьева.- М.: КоЛибри, Азбука-Аттикус, 2021.- 64 с.
3. Ломов, С.П. Цветоведение [Текст]: учебное пособие / С.П. Ломов, С.А. Аманжолов.- М: Изобразительное искусство, 2015.- 144 с.+CD.
4. Бесчастнов, Н.П. Цветная графика [Текст]: Учебное пособие / Н.П. Бесчастнов.- М: ВЛАДОС, 2014.- 176 с.+48. 33.
5. Рескин, Д. Теория красоты / Джон Рескин.- М: Рипол Классик, 2019.- 288 с.
6. Ходж, С. Главное в истории искусств: Ключевые работы, темы направления, техники / Сьюзи Ходж; пер с англ Е. Дубровский.- М.: Манн, Иванови Ферберг, 2019.- 224 с.
7. Бикташева, Н.Р. Технический рисунок специальность "дизайн костюма" [Текст]: Учебно-методические пособие / Н.Р. Бикташева.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2016.- 152с.
8. Поморов, С.Б. Живопись для дизайнеров и архитекторов [Текст]: Учебное пособие / С.Б. Поморов, С.А. Прхоров, А.В. Шадулин.- СПб: Лань, Планета Музыки, 2015.- 104 с.ил.
9. Калмыкова, Н.В. Дизайн поверхности [Текст]: Композиция пластика графика колористика / Н.В. Калмыкова, И.А. Максимова.- М: КДУ, 2015.- 154 с.
10. Ломов, С.П. Цветоведение [Текст]: учебное пособие / С.П. Ломов, С.А. Аманжолов.- М: Изобразительное искусство, 2015.- 144 с.+CD.
11. Луговой, В.П. Технология изготовления ювелирных и художественных изделий [Текст]: Учебное пособие / В.П. Луговой.- Ростов н/Д: Феникс, 2018.- 502 с.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023
		30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 12-16

12. Лагутенков, А.А. Драгоценные камни. Ювелирные секреты [Текст] / А.А. Лагутенков.- М: АСТ, 2018.- 192 с.

13. Плеханова, Е.О. Словарь костюма, текстильного и ювелирного искусства [Текст]: Учебное пособие / Е.О. Плеханова.- 3-е изд., стер.- СПб: Лань : Планета музыки, 2021.- 168 с.

14. Долгих Н.Н. Цветоведение и колористика: учебно-методическое пособие / Долгих Н.Н. — Томск — Издательский Дом ТГУ, 2016. — 196 с.

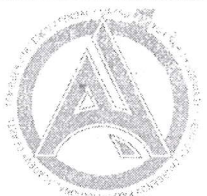
3.«Композиция негіздері» пәні

«Композиция негіздері» курсы – студенттерге көркемдік-шығармашылық білім беру жүйесінің негізгі бөлімі. Композициялық жұмыста – суретші қоршаған орта құбылыстарын көркем сезініп орналастыра білуді үйренеді. Бейнелеу өнерінің әртүрлі түрлері композицияны өзіндік арнайы көркемдік мәдениетпен бейнелейді. Қолданбалы сәндік безендіру өнерінде нақтылықты бейнелегенде образдылықжәне сәндік суретпен көрсетеді.

Композициялық көрініс–бірінші ден арнайы композициялық білімді талап етеді. Қолданбалы-сәндікөнерінің жалпы облысы гобелен, кілем, мата, ши, киіз, жібек матадағы сурет,орамалдар мен тағы басқа тоқыма бұйымдарды, қыш, ағаша, зергерлік бұйымдарды ұсынады. Сәндік өнер бұйымдарды жаңа өмір талабына сай безендіре білу керек. Сәндік суреттердің жаңаша туындауы мәдениеттің дамуына негізгі творчестволық қадамы болып табылады. Осы проблеманы шешуге оқу процессінде творчестволық композициялық жұмыс негізгі орын алады. Сәндік өнерінің ою-өрнек композициясын үйрету «Композиция негіздері» базистік білімінен басталады.

«Композиция негіздері» пәні бойынша емтихан сұрақтары

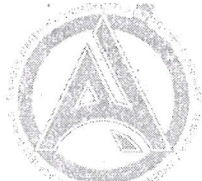
1. Ою-өрнек өнеріндегі негізгі заңдар мен заңдылықтарды сипаттаңыз.
- 2.Динамикалы композицияның көркемдік ерекшеліктерін түсіндіріңіз.
- 3.Статикалы композицияның басты белгілері мен көркемдік рөлін баяндаңыз.
4. Өрнек элементтерінің композициялық заңдылықтарға бағыну ерекшеліктерін көрсетіңіз.
5. Композицияда контраст (қарама-қарсылық) заңдылықтарының қолданылу жолдарын түсіндіріңіз.
6. Қазақ ою-өрнегінің өзіндік ерекшелігін түсіндір
7. Ою-өрнек түрлерін атаңыз және олардың композицияда орналасу жолдарын түсіндіріңіз.
8. Композиция құрылымының негізгі элементтерін атаңыз және олардың қызметін сипаттаңыз.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ	Ф 017-1.113-2023
	ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	30.11.2023 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 13-16

9. Ою-өрнек өнерінде ырғақтың (ритм) алатын орнын түсіндіріңіз.
10. Композицияның негізгі заңдары мен ережелерін атап, олардың көркемдік маңызын түсіндіріңіз.
11. Композицияның негізгі заңдарын атап, олардың көркем шығарма құрылымындағы рөлін түсіндіріңіз.
12. Заттық ою-өрнек ұғымын түсіндіріңіз және оның түрлеріне мысал келтіріңіз.
13. Композицияда контраст пен бағыну заңын сипаттап, олардың бір-бірімен байланысын түсіндіріңіз.
14. Композицияда қолданылатын графикалық тәсілдерді атаңыз және олардың мәнін түсіндіріңіз.
15. Ою-өрнектердің жіктелуін атаңыз және әр түрінің көркемдік сипаттамасын беріңіз.
16. Контраст ұғымын анықтаңыз және оның композициялық көркемдік әсерін сипаттаңыз.
17. Композицияда метр (ырғақты) жолдарын түсіндіріңіз.
18. Сәндік өнердегі симметрия мен асимметрияның рөлін және қолдану ерекшеліктерін түсіндіріңіз.
19. Композиция ұғымына анықтама беріңіз және оның өнердегі қызметін сипаттаңыз.
20. Динамикалық раппортты композициялар дегеніміз не?
21. Ахроматикалық раппортты композициялар дегеніміз не?
22. Ою-өрнек композициясындағы тепе-теңдік заңының көркемдік мәнін түсіндіріңіз.
23. Ою-өрнек пен рәміздік бейнелердің айырмашылығын түсіндіріңіз.
24. Сәндік-қолданбалы өнердегі композицияның өзіндік ерекшеліктерін сипаттаңыз.
25. Сәндік өнердегі статика мен динамика ұғымдарының көркемдік ерекшеліктерін түсіндіріңіз.

III. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Моран А. История декоративно-прикладного искусства. М., 1982. 71.
2. Соколов Т. М. Орнамент-почерк эпохи. Л.: Аврора, 1972.
3. Орнамент всех времен и стилей. В2-хт. М.: арт-Родник, 2002.
4. Федоров-Давыдов Г. А. Искусство кочевников. Золотая орда. М.: Искусство, 1976
5. Байжигитов Б. К. Бейнелеу өнеріндегі философиялық проблемалар. Алматы; ғылым, 1988
6. Козлов В. Н. «Основы художественного оформления текстильных изделий» Учебник для ВУЗов, Москва, Легкая и пищевая промышленность 1981
7. Козлова Т. В. Основы художественного проектирования изделий из

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ	Ф 017-1.113-2023
	ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 14-16

- кожи.М.,1975.
8. Козлова Т.В. Культура современного костюма.М.,1977.
 9. Козлов В.Н. Моделирование женского платья из ткани с рисунком полос.М.,1961.
 10. Маргулан А.,«Казахское Декоративно-Прикладное искусством I,II,III»
 11. Акишев К.,«Древнее золото Казахстана», Алматы:өнер,1993
 12. Ибраева К.Т.,«Казахский орнамент», Алматы:өнер,1994г.
 13. Прусс И. Е. Западно европейское искусство XVII века. Москва; Дрезден,1974.
 14. Каган М.С. О прикладном искусстве, Л.,1961.
 15. Герчук Ю.Что такое орнамент-Декоративное искусство,1978,·1,с.29-31.
 16. Арнхейм Р.Искусство и визуальное восприятие. М.,1974.
 17. Розенблом Е. Художник в дизайне. М.,1974.
 18. Шугаев В.М. Орнамент на ткани.М.,1969.
 19. Алонов, Ю.Г. Композиционное моделирование. Курс объемно-пространственного формообразование в архитектуре [Текст] / Ю.Г. Алонов, Д.Л. Мелодинский.- М.: Академия, 2015.- 224
 - 20.Әбдуәлиева, Ш. Тоқыма өріліміне жетекшілік [Мәтін]: Оқу құрал / Ш. Әбдуәлиева.- Алматы, 2013.- 190 б.
 - 21.Муқанов, М.Ф. Национальные художественные образы в искусстве современного казахского гобелена [Текст]: Учебное пособие. Краткий курс / Малик Флоберович Муқанов.- Алматы: Fortress Каз НАИ им Т.К.Жургенова, 2019.- 156с.- (МКиСРК).
 - 22.Тохтабаева, Ш.Ж. Этнокоды в декоративно-прикладном искусстве казахов [Текст] / Ш.Ж. Тохтабаева.- Алматы: Ғылым ордасы, 2017.- 124 с.
 - 23.Қазақ өнері. Бес томдық [Мәтін]. Т 2. Халықтық және қолданбалы-сәндік өнер: Альбом.В трех языках / құраст.Қ.Мұратаев.- Алматы: Елнұр, 2013.- 176
 - 24.Объемно-пространственная композиция [Текст]: Учебник / под ред.Степанов А.В.- М.: Архитектура -С, 2014.- 256 с.
 - 25.Кандинский, В. Точка и линия на плоскости [Текст] / Василий Кандинский; пер. с нем. Е.Козиной.- СПб.: Азбука, Азбука-Аттикус, 2018.- 240с.

VI РЕФЕРАТ ТАҚЫРЫПТАРЫ

Тақырыптар сәндік өнердің базалық пәндерінің кешені негізінде құрылған.

Білім беру бағдарламасы: 7М02188 - «Сәндік өнер»

(Көркем тоқыма)

1. Киізді көркемдеп өңдеудегі дәстүр жалғастығы және оны көркем дамыту мәселелері.
2. Сырмақ технологиясын заманғай сай көркемдеуші суретшілердің тәжірибелері.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	30.11.2023 ж.
		Бет. 15-16

3. Дәстүрлі ши өнерінің заманауи интерьердегі орны.
4. Суретші Сәуле Бапанованың киіз өнерін дамытудағы ролі
5. Суретші Р.Базарбаева гобелендеріндегі түстік және композициялық ерекшеліктер.
6. Заманауи қазақстандық сәндік өнеріне үлес қосып келе жатқан жас гобеленшілердің шығармашылық әлеуеті.
7. Ши өнерін дамытудағы Райгүл Ахметжанованың шығармашылық ізденістері.
8. Суретші Б.Зәуірбекованың гобелен өнерін дамытудағы шығармашылық ізденістері.
9. 1960-жылдардағы монументалды гобеленнің дамуындағы Қ.Оспановтың шығармашылық орына.
10. Отандық гобелен өнерінің дамуындағы жаңаша идеялар мен технологиялардың заманауи беталыстары.
11. Заманауи технологиялар арқылы киізден бұйымдар жасаудың жаңашыл идеялары.
12. Заманауи гобелендегі эмоциональдық интеллект мәселесі.
13. Заманауи гобелендегі модернизм стиліндегі ізденістер.
14. Заманауи көркем тоқыма мен киіз басу өнеріндегі трендтер мен жаңа технологиялар.

Білім беру бағдарламасы: 7M02188- «Сәндік өнер»

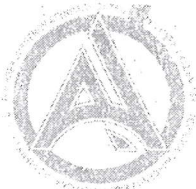
(Ағашты көркемдеп өңдеу)

1. Домбыра жасаушы қазақ шеберлерінің өзіндік мектептері.
2. Ұлттық образды өрнектерді заманауи ағаш бұйымдарда қолдану мәселелерінің өзектілігі.
3. Кәдесыйлар жасаудағы қазақ ағаш шеберлерінің көркемдік ізденістері.
4. Ағашты өңдеудің заманауи технологиясы және оны игерудің мәселелері.
5. Қазақ суретшілері арасындағы ағаштан монументалды панно жасаудағы көркемдік ізденістер.
6. Жолаушы Тұрдығұловтың музыка аспаб жасаудағы шеберлік мектебі.
7. Алтынбек Құмаровтың музыка аспабын жаңғыртудағы кәсіби ізденістері мен еңбектері.
8. Шебер Дәркембай Шоқпаровтың сәндік-қолданбалы өнерді дамытудағы ролі.
9. Қазақ ағаш шеберлерінің әрлеудегі ұлттық технология негіздері.
10. Киіз үй жабдықтарындағы ағаш оюлары және оның көркемдік ерекшеліктері.

Білім беру бағдарламасы: 7M02188 – «Сәндік өнер»

(Зергерлік іс)

1. Қазақ ұлттық зергерлік өнері мәдени феномен ретінде.

	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ	Ф 017-1.113-2023
	ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	30.11.2023 ж.
	<u>Түсу емтиханының бағдарламасы</u> нормативтік құжат түрі	Бет. 16-16

2. Суретші-зергер Сержан Башировтың шығармашылығының көркемдік-эстетикалық ерекшеліктері.
3. Ұлттық өрнектерді зергерлік өнерде қолданудағы көркемдік ізденістер.
4. Ежелгі Сақ өнерінің образдарын заманға сай қолданудағы тәжірибелер.
5. Дәстүрлі зергерлік өнердің заманауи технологиямен ұштасуы.
6. Сақ өрнектерінің тарихи маңызымен олардың семантикасы.
7. Заманауи зергерлер шығармашылығындағы ұлттық стилистикалық ерекшеліктер.
8. Орта ғасырдағы Қазақ қару жарақтарындағы көркемдік ерекшеліктер.
9. Сақ дәуіріндегі қаруларымен шағы мүсіндік пластика.
10. Қазақ зергерлік өнеріндегі Серік Рысбеков шығармаларындағы жаңашылдық.
11. Қазақ зергерлік өнеріндегі Амангелді Мұқажанов шығармаларының көркемдік ерекшеліктері.
12. Заманауи зергерлік брендтегі минимализм эстетикасы.

Білім беру бағдарламасы: 7М02188- «Сәндік өнер»

(Көркем қыш)

1. Орта ғасыр қала мәдениетіндегі қыш өнерінің көркемдік-эстетикалық ерекшеліктері.
2. Кәдесыйлар жасаудағы қазақ қыш шеберлерінің көркемдік ізденістері.
3. Қышты өндеудің заманауи технологиясы және оны игерудің мәселелері.
4. Қыш шебері Ришат Кожахметовтің шығармашылығындағы жаңашылдық ізденістері.
5. Қыш өнерін заманауи монументалды және интерьерге лайықтау мәселелерінің өзектілігі.
6. Қола дәуір қыш өрнектерінің ерекшеліктері.
7. Кеңестік Қазақстандағы қыш өнерінің даму ерекшеліктері.
8. Қазақ қыш өнерінде қолданатын ұлттық өрнектердің өзіндік орыны.
9. Мүсінші Эдуард Казарян қыштарындағы монументалдық сипат.
10. Заманауи монументалды өнерде қышты қолданудың әдісте